

*Elma Durmišević**

Filozofski fakultet, Univerzitet u Sarajevu

NOVE RIJEČI U KOLUMNI ŠKOLEGIJUMA KAO ODRAZ DRUŠTVENE STVARNOSTI

Новоречје, 2025, бр. 13.

Ovaj rad ima za cilj izdvojiti i analizirati nove riječi u kolumni "Kvaritmetika" magazina za pravедno obrazovanje – *Školegijum*, ali i pokazati na koji način izdvojene riječi uspješno parodiraju i ironiziraju društvenu stvarnost. S obzirom na to da je magazin *Školegijum* posvećen obrazovanju i kritičkoj analizi obrazovnih politika i praksi u Bosni i Hercegovini, tako i autor kolumne "Kvaritmetika" Nusret Ahmetović, inače nastavnik Tehničke kulture, kritički analizira dešavanja u učionici, zbornici, školi, ministarstvu obrazovanja, konačno, društvo u cjelini. Koristeći se ludičkom funkcijom jezika, ovaj kolumnista uspješno stvara nove riječi, a već postojećim daje nova značenja. U do sada objavljenog 61 kolumni (od februara 2024. do maja 2025) pažnju privlače nove riječi u obliku slivenica, neočekivanih sintagmi, sufikslnih izvedenica, akronima i ludičkih parafraza.

Ključne riječi: bosanski jezik, nove riječi, kolumna, *Školegijum*, parodija, ironija.

Uvod

Nemali je broj bosnističkih¹ radova koji se posljednjih dvadesetak godina bave novim riječima kao odrazom društvene stvarnosti (usp. Šehović 2005; Šehović 2007; Mustafić i Arnaut 2022; Šehović i Durmišević 2022: 49–54; Šeho-

* elma.durmisevic@ff.unsa.ba, ORCID 0000-0002-7756-3448

¹ Veliki je broj radova, projekata, monografija, časopisa te konferencija na ovu temu i u okviru kroatistike i srbistike, čak i više nego u bosnističkom kontekstu. O tome svjedoči upravo časopis *Novorečje*, koji se bavi novim riječima u slavenskim jezicima (<https://www.reci.org.rs/category/informacije/>, stranica posjećena 11. 8. 2025), kao i sve aktivnosti kojima se bavi Filološko društvo *Reči* (<https://www.reci.org.rs/>, stranica posjećena 11. 8. 2025). Kad je u pitanju kroatistička neologija, spomenut ćemo kroatistice i kroatiste koji se bave (i) neologijom: Marko Samardžija, Dunja Brozović-Rončević, Vesna Muhvić-Dimanovski, Barbara Štebih Golub, Milica Mihaljević, Ana Mikić Čolić, Marija Turk i dr., ali i *Natječaj za nove hrvatske riječi*, koji već devetnaest godina provodi časopis *Jezik*. Također ćemo izdvojiti i zbornik radova *Neologizmy a neologizacia v lingvistickej reflexii* (2023), koji donosi zanimljive poglede slavenskih lingvista i lingvistica o neologiji.

vić i Durmišević 2023). Društvena stvarnost je promjenjiva, ne postoji kao konstanta, a promjene koje utječu na jezik itekako su vidljive, a posebno na nivou leksike. Leksičke promjene svjedoče o kulturnim, ekonomskim, političkim, tehnološkim, ideološkim promjenama.² U kontekstu savremenih³ utjecaja na leksiku bosanskog jezika s kraja XX i tokom XXI stoljeća možemo govoriti o globalnim promjenama, kao što su: migrantska kriza (2015), pandemija koronavirusa (2020–2022), ratovi (ratovi na prostoru bivše Jugoslavije od 1991, rat u Ukrajini 2022–, palestinsko-izraelski sukob koji je eskalirao u genocid u Gazi 2023–), ekonomska kriza – recesija, svjetska politička previranja (jačanje političke desnice u Evropi, ali i dolazak Donalda Trampa na vlast u Sjedinjenim Američkim Državama, 2017–2021. i 2025–). Promjene u leksici mogu biti i odraz mnogo manjih društvenih promjena – lokalnih promjena – onih koje su u granicama ne samo jedne države već i kantona ili jednog grada ili općine.⁴ Tako promjena vlasti na bilo kojem vladajućem nivou u Bosni i Hercegovini može donijeti nove narative, a tako i leksičke promjene (usp. Trojka, Četvorka, Šestorka, SdfA)⁵, ali i kulturne⁶ i obrazovne⁷ promjene; reforme i izazovi donose novu leksiku u rječnik bosanskog jezika ili mijenjanju značenje postojećoj. Još je Sapir (1974: 31) tvrdio da je jezik velika sila komunikacije, “jezik je podružljivač” (Ibid.: 33), ali jezik je istovremeno i “najmoćniji pojedinačni poznati činilac za razvoj individualnosti” (Ibid.: 34), o čemu svjedoči korpus istraživanih tekstova jednog autora. Radi se, naime, o kolumnama nastalim u okviru šireg naziva “Kvaritmetika”⁸ u magazinu *Školegijum*⁹, magazinu za pravednije obrazovanje:

² Vrlo motivirajući, jezgrovit tekst o *riječima jednog vremena* vidjeti u Smailagić 2004: 311–313.

³ U ovom radu nećemo govoriti o leksičkim promjenama u bosanskom jeziku pod utjecajem Osmanlija (orijentalizmi), Austro-Ugarske Monarhije (germanizmi), zatim o leksičkim promjenama pod utjecajem prelaska iz socijalističkog u kapitalistički društveni sistem, ali smo ih svakako svjesni.

⁴ Autorica ovog rada, kao jedna od autorica *Rječnika bosanskih slivenica* (u pripremi), lično je svjedočila *ekspresnoj* tvorbi slivenice *Vrato < vrat + (Elvis) Vreto* na jednom od bh. internetskih portala, i to u trenutku televizijskog prijenosa Skupštine Kantona Sarajevo kada se dogodio fizički obračun dvojice političara, kantonalnih zastupnika (Elvis **Vreto** kojeg Haris Zahiragić hvata za **vrat**).

⁵ Sve su nazivi u razgovornom jeziku političkog diskursa za političke koalicije u Bosni i Hercegovini.

⁶ Ovdje možemo izdvojiti skraćenicu FGR (fina gradska raja), koja dominira u bosanskom jeziku početkom svakog Sarajevo Film Festivala. Upotrebom te skraćenice ironično se prozivaju oni koji su obično glavne zvijezde na crvenom tepihu, na premijerama filmova, a nisu glumci ili filmski radnici, samo su bogati, poznati i, nerijetko političkog *backgrounda*.

⁷ O ovim promjenama više u glavnom dijelu rada.

⁸ Vidjeti više na <https://skolegijum.ba/kolumna/>, stranica posjećena 11. 8. 2025.

⁹ Vidjeti više na <https://skolegijum.ba/>, stranica posjećena 11. 8. 2025.

Kao takav, Školegijum skreće pažnju javnosti na prisustvo indoktrinacije u kurikulumima, udžbenicima i samoj praksi. Također, u Školegijumu se poziva na odgovornost svih učesnika u obrazovnom procesu – od vladajućih partija, ministarstava, akademskih profesora do medija, nastavnika, školske administracije i roditelja, zalažući se za dobro, pravedno i slobodno obrazovanje. (<https://skolegijum.ba/o-nama>, stranica posjećena 12. 8. 2025)

Autor kolumne “Kvaritmetika” je Nusret Ahmetović¹⁰, društveno angažirani nastavnik Tehničke kulture, koji svojim preciznim analizama školskog i obrazovnog sistema, koristeći ludičku funkciju jezika, raskrinkava sve poluge moći onih koji obrazovanje, školu, nastavnika i učenika – *drže u šaci*, a to su: Ministarstvo odgoja i obrazovanja Kantona Sarajevo na čelu sa ministricom, Institut za preduniverzitetsko obrazovanje, Sindikat osnovnog obrazovanja i odgoja Kantona Sarajevo, direktori osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo, nastavnici i nastavnice osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo. On sve zakone i dopise ovih institucija vješto, metodama kritičke analize diskursa, kao angažirani istraživač, analizira, otkrivajući pozicije moći.

O korpusu i metodologiji istraživanja

Korpus ovog rada čine kolumne naziva “Kvaritmetika”, njih 61, objavljene od februara 2024. do maja 2025. sa društveno angažiranim sadržajima, kritičkim osvrtom na školstvo i obrazovanje, naslovima prožetim ludičkom jezičkom funkcijom te leksikom, koja je pokazatelj društvenih promjena, odnosno markiranom i ekspresivnom leksikom, koja se ironijom i sarkazmom u temeljnom značenju pokazuje kao uspješno sredstvo raskrinkavanja diskursa moći. Kao i svaka kolumna, i ova sadrži eksplicitno argumentirano promišljanje i gledište autora i njom upravlja autor. Čitajući Ahmetovićeve kolumne, s pravom možemo parafrazirati *credo* – Ko posjeduje medije, taj posjeduje moć – Ko uništi školstvo, priskrbio si je beskonačnu moć i vlast.

Ahmetović piše, analizira i argumentira na način istraživača u kritičkodijskurnoj analizi: angažirani je istraživač, s jasno određenom pozicijom i stranom u odnosu na sve školske i obrazovne poluge moći. Nijednom se ne postavlja kao sveznajući istraživač, naprotiv, nerijetko i sebe i svoj nastavnički rad kritizira pod lupom kritičkog diskursa.¹¹

Naše istraživanje počeli smo čitanjem, pa kritičkim čitanjem kolumni “Kvaritmetike”, izdvajajući lekseme, sintagme, ludičke parafraze, ali i cijele iz-

¹⁰ Biografske i bibliografske podatke vidjeti na https://drive.google.com/file/d/1_3mm-pawW72fg_sY1xJ5Yk61_LgoCnPw/view, stranica posjećena 12. 8. 2025.

¹¹ Usp. citat iz jedne od kolumni: “Logika je odsutna, a časove joj pravda već treću deceniju zastavničko vijeće čiji sam i ja ponosni član.” (Ahmetović 2024hh)

raze, rečenice, pasuse u kojima su određene ključne riječi kao strateške riječi (Sapir 1974: 35), koje dekonstruiraju školstvo i obrazovni sistem u Kantonu Sarajevo¹². Sve pronađene primjere razvrstali smo, prvenstveno, služeći se tvorbenim, morfološkim, sintaksičkim i stilističkim kriterijima nastanka nove riječi, sintagme, parafraze, rečenice i (teksta) diskursa, te pristupili njihovoj (socio)/(pragmalingvističkoj i gramatičkoj analizi.

U analiziranom korpusu, za potrebe ovog rada, izdvojili smo sljedeće leksičke primjere, koji su odraz kritičkog stava autora i njegovih visprenih osvrta na odgojni te školski i obrazovni sistem: slivenice, nove složenice i sraslice te varijante postojećih riječi i novih značenja (semantički neologizmi) i akronime.¹³

Slivenice koje upiru prstom u školstvo i obrazovni sistem

Slivenice su u posljednje vrijeme predmet istraživanja mnogih lingvista,¹⁴ najčešće u kontekstu tvorbe riječi, odnosno neologije, ali i stilistike i leksikologije (usp. Bagić 2015, 2023; Bugarski 2013, 2019; Halupka-Rešetar i Lalić-Krstin 2009; Marković, Klindić i Borković 2016, Šehović i Durmišević 2022). Bagić (2023: 93) dobro primjećuje da slivenica, kao pojava u jeziku, najbolje svjedoči o jednom vremenu. Najčešće je *skovana* u datom trenutku da izrazi što jezgrovitije i upečatljivije određeni društveni fenomen, i to u medijskom diskursu, društvenim mrežama, žargonu, reklamama, razgovornom jeziku. Bagić (Ibid.: 97) prvim hrvatskim *stopljeničarem* smatra A. G. Matoša, pa tvrdi da je slivenica “unikatan stilem njegova kritičkoga i polemičkoga diskursa, ponekad i leksičko uporište njegovih delikatnih kritičkih procjena i žestokih obračuna”. S razlogom navodimo prethodni citat, smatrajući da se odlično uklapa u kontekst slivenica koje stvara Ahmetović u svojim kolumnama. Svaka slivenica iskorištena u kolumni, kritičkom tekstu, koji se odnosi na školstvo i obrazovanje, ne samo da je *leksička skrivalica* ili *mozgalica* nego je svjesno, pragmatičko *djelovanje riječima*, koje nam se učinilo slično Matoševom sarkastičnom i polemičkom izrazu (usp. Bagić 2023: 97–99). Svaka slivenica je, zapravo, suštinska, ključna riječ polemičkog Ahmetovićevog diskursa kojim on razotkriva moć onih koji upravljaju obrazovanjem.

¹² Za školstvo i obrazovni sistem u Bosni i Hercegovini nadležni su kantoni/županije.

¹³ Kolokacijski neobične i neočekivane sintagme te ludičku parafrazu ne analiziramo u zasebnim poglavljima jer bismo premašili kvantitativne okvire ovog rada, ali se spominju sporadično pri analizi slivenica, složenica, sraslica i akronima.

¹⁴ Časopis *Novorečje* jedan je cijeli broj posvetio upravo slivenicama, i to nakon održanog Okruglog stola 12. 5. 2022. *Slivenice i ostali tipovi neologizama u slavenskim jezicima* (<https://www.alma.co.rs/Novorecje/Novorecje6.pdf>, stranica posjećena 12. 8. 2025). Zbog ekonomičnosti navodimo samo ovaj primjer, a brojni su ovakvi i slični primjeri u slavistici.

Naziv njegovih kolumni je efekatan, nimalo nevino ili slučajno izabran – **Kvaritmetika**, slivenica nastala od glagola ‘kvariti’ i ‘aritmetika’ – grana matematike koja se bavi računskim operacijama (kvaritmetika < kvar(iti) + aritmetika). Naslov kolumne “Kvaritmetika”, kao jaka pozicija teksta (Katnić-Bakaršić 2001: 268–270), opravdava Ahmetovićev izbor i kreativnost, jer u većini svojih tekstova (2024a, 2024b, 2024c, 2024d i dr.) on se, upravo, bavi statistikom, računskim operacijama otkriva i najdelikatnije i najsitnije detalje kako bi “**pokvario račune**” onima koji misle da će, držeći pod svojim okriljem školstvo i obrazovanje, i dalje vladati. Ova slivenica nije samo ostala u nazivu kolumne, već je Ahmetović koristi i dalje u jednom od tekstova, kao pridjevsku izvedenicu *kvaritmetički*:

U kontekstu brzog zastarijevanja nastavnih sredstava, dostupnih izvora znanja i pratećih pedagoških praksi inovacije su već i samo poučavanje ukorak s vremenom. Za šta je nephodno stručno usavršavanje, za koje smo već **kvaritmetički**¹⁵ utvrdili da je piši propalo. (Ahmetović 2024k)

Upotrebom ironičnog i metaforično sliveničkog pridjeva u samom zaključku¹⁶ svog teksta, Ahmetović još jednom naglašava da svojom kolumnom raskrinkava sve zakone i propise, koji su doneseni *kao* za dobrobit školstva i obrazovanja.

U kolumnama “Kvaritmetike” pronašli smo i slivenice koje su istovremeno dokaz kreativnog tvorbenog procesa u bosanskom jeziku, ali i ludičke zaigranosti, kreativnosti i spremnosti autora da se ironijom bori protiv sistema moći: **fušnota** < fuš + (fus)nota; **k’oautor** < k’o + (ko)autor; **sivrikat** < (Saudin) Sivr(o) + (sind)ikat; **Stremformator** < (STREAM) Strem + (in)formator; **ej-dnevnik** < ej + (e)-dnevnik; **kukurikulum** < kukuriku + (kuriku)lum; **planištavanje** < plan(irati) + (un)ištavanje; **plandemija** < plan(iranje) + (pan)demija; **ploniženje** < pl(an) + (p)oniženje; **neferent** < nefer + (refer)ent; **znanimati** < zna(ti) + (za)nimati; **ekskurzijančer** < ekskurzija + (zijan)čer, **najspodobniji** < naj(sposob)niji + spodob(a); **zasmušak** < za(ključ)ak + smuš(en), **(s)tresno** < stresno + tresti. Ukupno smo pronašli šesnaest slivenica¹⁷, od kojih je jedna grafička slivenica: (s)tresno, koju u govoru ne bismo ni prepoznali kao slivenicu, već samo u pisanom obliku, uz obavezno isticanje određenih grafema (Bugarski 2019: 120). Vlastita imena pogodna su za polemičke intervencije (Bagić 2023), pa tako u korpusu pronađena slivenica Sivrikat < (Saudin) Sivr(o) + (sind)ikat

¹⁵ Isticanje naše.

¹⁶ Pored naslova, prva i posljednja rečenica su, također, jake pozicije teksta, što u ovom slučaju samo potvrđuje Ahmetovićev izbor da ovu riječ uvrsti u zaključnu rečenicu svog teksta.

¹⁷ S obzirom na kvantitativno ograničenje ovog rada, ovdje se nećemo eksplicitno baviti tvorbenim modelima nastanka pronađenih slivenica. O tome vidjeti detaljnije u Šehović i Durmišević (2022: 45–48).

direktno se odnosi na djelovanje Saudina Sivre, predsjednika Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja:

Da imamo sindikat umjesto **sivrikata**¹⁸, Standardi koje je kantonalna vlada telefonom usvojila ne bi dočekali septembar. (Ahmetović 2024m)

Posebno upečatljivim i ekspresivnim izdvajamo i činjenicu da jedna od kolumni nosi naslov “Pad **sivrikata**¹⁹?” (Ahmetović 2024l), gdje se propituju uloga, funkcije i zahtjevi sindikata/sivrikata prema Ministarstvu, odnosno način djelovanja te institucije. Ahmetović, osim u naslovu, samo još jednom koristi slivenicu *sivrikat* u tekstu, a dalje sve vrijeme piše sindikat, kao da slivenicu ne želi načiniti običnom i uobičajenom prekomjernim korištenjem, nego je čuva baš za zaključak do kojeg dolazi, a kojim izriče svoj sarkastični stav: “To bi svaki put prividno djelovalo kao pobjeda **sivrikata**.” (Ahmetović 2024l)

Iako sve slivenice Ahmetović veže za obrazovni i školski diskurs, neke od njih su semantički najuže i najčvršće vezane za semantičko polje škole i obrazovanja, kao što su: *ej-dnevnik*, *Stremformator*, *kukurikulum*, *ekskurzijančer*, dok su preostale kontekstualne, što znači da njihovo ekspresivno i konotativno značenje određuje diskurs u kojem se nalaze. Tako se slivenice **planištavanje** < plan(irati) + (un)ištavanje; **plandemija**²⁰ < plan(iranje) + (plan)demija; **ploniženje** < pl(an) + (p)oniženje; **neferent** < nefer + (refer)ent; **znanimati** < zna(ti) + (za)nimati; **zasmušak** < za(ključ)ak + smuš(en) – bez konteksta ne moraju isključivo odnositi na diskurs školstva, odgoja i obrazovanja. Značenje slivenice *plandemija* objasnio nam je i sam autor, pa je tako eksplicirano da pripada školskom registru:

Planiranje raznovrsnih posjeta učenika se širi kao **pandemija** pa je zbog toga u naslovu **plandemija**, a realizacija teče po planu, uz male poteškoće koje ćemo zanemariti. (Ahmetović 2024gg)

Slivenicu *planištavanje* Ahmetović (2024ff) detaljno objašnjava, te je sarkastično i kritički kontekstualizira:

Na kraju ovaj ishod se može dodatno realizovati u 9. razredu na maturalknoj zabavi. Učenici i učenice lijepo obučeni, našminkani i dotjerani organizovano odlaze do restorana, hotela i kafana koji se ne nalaze u blizini škola i tamo uz pratnju orkestra pjevaju, plešu i igraju. Ishod će tek tad u potpunosti biti realizovan. To je očigledna i najbolja priprema učenika za život i to se zove planirano uništavanje ili **planištavanje**, kako napisah u naslovu. (Ahmetović 2024 ff)

¹⁸ Isticanje naše.

¹⁹ Isto.

²⁰ Usporediti značenje ove slivenice u Šehović i Durmišević (2022: 47, 51).

Značenje slivenice *ploniženje*, koja je dio naslova “**Ploniženje**²¹, četvrti takt, bazni raspar, kiselina i brzina” (Ahmetović 2024hh) nije eksplicitno navedeno, no kontekstualno zaključujemo da ima ironično značenje, i znači ‘plansko poniženje’ nastavnika hemije, fizike i tehničke kulture.

Slivenicu *ekskurzijančer* Ahmetović koristi kao jaku poziciju teksta, kroz naslov “Ekskurzijančeri*” (Ahmetović 2025z), a u tekstu je objašnjava:

Poslije čitanja naslova očekivano je da se u nastavku nalazi priča o učenicima završnih razreda osnovne škole i njihovim nestašlucima, zijanima** i ispadima na ekskurziji***. Ali, žao mi je, tu priču danas nećete čitati. (...)

Ekskurzijančeri* oni koji zbog organizacije ekskurzije i sticanja finansijske dobiti prave zijane u propisima (Definisao autor teksta N. A.)

Zijan** – rezultat predanog, ozbiljnog i studioznog rada **zijančera** (definisao autor teksta N. A. **Zijančer** – tko nanosi štetu, štetnik, štetoinja, škodljivac (RJEČNIK STRANIH RIJEČI, B. Klaić, Zagreb 2004)

Ekskurzija*** – oblik odgojno-obrazovnog rada koji se realizira izvan školskih prostora radi neposrednog proučavanja onih nastavnih sadržaja koji se ne mogu demonstrirati i uspješno tumačiti u učionici. (Ahmetović 2025z)

Kod Ahmetovića (2025v) *neferent* je referent, administrativno lice koje radi u školi, ali ne obavlja posao kako treba, odnosno obavlja ga prema uputama *onih s vrha*:

Nefer referent kaže da nema sredstava, a budžet osnovnih škola Kantona Sarajevo 236.126.653 KM, od čega je preko 200.000.000 KM za plate, dok za materijalne i nematerijalne troškove isti kanton troši preko 30.000.000 KM, plus 58.114.754 KM koje troši Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, zatim 6.958.605 KM za JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo... Referente, nisi fer, ti si **neferent**²². (Ahmetović 2025v)

U istoj kolumni koristi i glagolsku slivenicu *znanimati* (Ahmetović 2025v), koju opet sam objašnjava:

Pokušaću dočarati o čemu se radi; a sad, da li ću očarati ili razočarati – ne znanima me*.

*ne znanima me = ne znam i ne zanima (Ahmetović 2025v)

Kritički se osvrće i na Vijeće učenika (Ahmetović 2024ii), naglašavajući kako se ni tu ne biraju najsposobniji:

²¹ Isticanje naše.

²² Isticanje naše.

Informacije se kriju, diskusije se usmjeravaju, prijedlozi i predla-
gači se pripremaju, a biraju se **najspodobniji**. (Ahmetović 2024ii)

Preostale slivenice *fušnota*²³ (Ahmetović 2024b), *ej-dnevnik* (2024p), *k'oautori* (Ahmetović 2024c), *Stremformator* (Ahmetović 2024o), *kukurikulum* (Ahmetović 2024t), *zasmušak* (Ahmetović 2024gg) imaju funkciju da ironiziraju i kritiziraju sve ono što se u školama pokušava *podmetnuti* kao kurikularna reforma, STREAM metodologija učenja, koautorski udžbenici, e-dnevnik te zakoni s prekomjernim brojem fusnota. Ahmetović je u svojim kolumnama pronašao jezičko sredstvo i način kojim može djelovati i pokušati mijenjati školski sistem.

Sudbinu ovih slivenica, kao i većine neologizama, teško je predvidjeti: da li će postojati samo kao svjedok jednog trenutka – jer su i nastale kao jezgrovit opis konkretnog društvenog događaja i ostati okazionalizmi (Štebih Golub 2015) ili će opstati duže te iz kritičke kolumne školskog i obrazovnog diskursa preći u razgovorni jezik, donekle se ustabiliti – pokazat će vanlingvistička stvarnost i govornici bosanskog jezika.

Neologizmi i semantički neologizmi u službi (anti)zakona

Ovo se poglavlje bavi novim riječima – složenicama i sraslicama te varijantama postojećih riječi, kao i semantičkim neologizmima. Neologizmi su “brzo uočljivi, privlače svojom ekskluzivnošću, obilježenošću” (Mikić Čolić 2021: 17), a kod Ahmetovića su nastali svjesno kako bi kritički osvrt na diskurs školstva i obrazovanja bio privlačniji čitateljima: *standardodavac*, *Standrd*, *odseptembravažeći*, *pitanjologija*, *trodualno*, *plani-šta-reći*, *rutiner*, *kurikulumašiti*, *bhslažikistan*.

Tako po uzoru na neobilježenu složenicu ‘stanodavac’ Ahmetović stvara **standardodavac** < standardi(i) + o + dav(ati) + ac, kojom želi *dekanonozirati* Standarde i normative škole koji se, inače, posmatraju, kao *sveto slovo*, umjesto da se o njima raspravlja:

Po logici **Standardodavca**²⁴, minimalan broj učenika u odjeljenju je 13, a ne 16. Dakle, odjeljenje može brojati od 13 do 26 učenika. (Ahmetović 2024m)

U istom tekstu, Ahmetović (2024m) namjerno ispušta vokal a iz riječi ‘Standard’ te dalje koristi varijantu polazne riječi kao **Standrd**:

Prema tim **odseptembravažećim**²⁵ **Standrdima**²⁶, predviđeno je da kabinet za predmet koji predajem (Tehnička kultura) bude opremljen

²³ U Ahmetović (2024) pronašli smo i izvedenicu *fušnotica*.

²⁴ Isticanje naše.

²⁵ Isticanje naše.

²⁶ Italik je Ahmetovićev, bold je naš.

sa 26 ormara, 18 stolova, 17 stolica + police + mašine sa postoljem + (POGLEDATI SPISAK I IZABRATI PO ŽELJI). (Ahmetović 2024m)

Ovakvim pisanjem, bez vokala a, kao da se leksema ‘**standard**’ približava leksemi ‘**drndalo**’, koja u razgovornom jeziku ima pejorativno značenje ‘brbljiva osoba, brbljivac, naklapalo’ (Halilović, Palić i Šehović 2010: 230), ili glagolskoj leksemi ‘**drndati**’, koja znači ‘proizvoditi jednolične zvukove; govoriti bez mjere i kontrole, brbljati, naklapati (Halilović, Palić i Šehović 2010: 230–231).

Značenje ove riječi dodatno pojačava i pridjev nastao srastanjem: **odseptembravažeci** < od + septembra + važeći, kojim se dodatno naglašava, pa i ismijava način na koji novi zakoni, nova pravila, novi standardi i normativi ulaze u škole: uvijek od septembra, bez stvarno potrebne rasprave o svrsishodnosti i logici tih *noviteta*.²⁷

Ahmetović (2025) u svojoj kritici ide dalje i nudi novu nauku sarkastičnog naziva **pitanjologija** < pitanj(e) + o + logija, vjerovatno kao aluziju na kataloge zadataka (sa odgovorima) na osnovu kojih se učenici i učenice devetih razreda pripremaju za eksternu maturu:

Smatram da se angažovanjem velikog broja stručnjaka na izradi zadataka želi pripremiti i učenike i roditelje i prosvjetne radnike na izučavanje nove naučne discipline, **PITANJOLOGIJE**. Navedena naučna disciplina će se izučavati od prvog razreda osnovne do trećeg razreda srednje škole, a obavezna literatura neće biti udžbenici, priručnici, zbirke i radne sveske. Za izučavanje navedene naučne discipline koristiće se **KATALOZI ZADATAKA** (sa odgovorima) po oblastima, nivoima, ciklusima, regijama... i biće dostupni na svim konstitutivnim jezicima i pismima. (Ahmetović 2025h)

Jednu od najčešćih stilskih grešaka u razgovornom jeziku, kojom se želi izraziti da nešto ima tri puta veću vrijednost od početne *troduplo* (umjesto *trostruko*), Ahmetović (2024oo) vješto, uz već istančani jezički ludizam, koristi kako bi se kritički osvrnuo na uvođenje dualnog obrazovanja u srednje škole Kantona Sarajevo, i to pišući kolumnu naslova: “**Trodualno**²⁸ finansiranje obrazovanja i stupidualnog odgoja” (Ahmetović 2024oo):

Prognoziram da će se dualno obrazovanje **trodualno** isplatiti poslodavcima i sad mi je jasno zašto su u jednoj anketi svi poslodavci na pitanje kakve učenike želite odgovorili identično: *Ne moraju ništa znati*, samo nek su kulturni i odgojeni, a sve što im bude trebalo mi ćemo ih naučiti. (Ahmetović 2024oo)

²⁷ Ovaj tvorbeni tip nije neobičan u razgovornom pisanom jeziku, obično, društvenih mreža: usp.: *jedvačekanje* (od jedva čekati).

²⁸ Isticanje naše.

Jezičku kreativnost i ludizam, ali i uvjerenje da riječi uvijek imaju i konotativno, preneseno te kontekstualno značenje, kod Ahmetovića pronalazimo u leksemi **plani-šta-reći**, gdje je dio ‘šta-reći’ eufemizam za psovku ili neki drugi vulgarnizam – obično u razgovornom jeziku; ukoliko je govorniku dosadilo da sluša monotonu priču, s ključnom riječi koja se ponavlja, nije neobično da cijelu tu riječ ili dio riječi zamijeni vulgarizmom.

Ništa i, ako je norma nastavnika 20 časova i ako škola broji po tri odjeljenja za svaki razred, norma nastavnika tjelesnog i zdravstvenog odgoja u tom slučaju je 14 časova, a piše se 40, s tim da taj nastavnik mora tri sedmice boraviti na planini, skijajući sa učenicima šestih razreda i nekoliko dana planirano šetajući po istoj toj ili nekoj drugoj planini, da ne kažem **plani-šta-reći**²⁹. (Ahmetović 2024ee)

Semantičke neologizme **zijan** i **ekskurzija** Ahmetović (2025z) redefinira u svojoj kolumni, a u prethodnom poglavlju smo citirali ta nova značenja, dok je **rutiner**:

Neiskorišteni su, a većina je postala ono što nije trebala postati, a što je isticao prof. Hajrudin Hadžihasanović: *Ne dozvolite da postanete rutineri**, jer je to opasno za prosvjetni poziv i za učenike sa kojima radite. Ali, eto... Pratite li???

* **Rutineri** su prosvjetni radnici koji poslije pet do deset godina predanog rada steknu takvo iskustvo da sve poslove obavljaju sa lakom. Ništa ne mijenjaju i protivnici su svih promjena. (Ahmetović 2025z)

Ahmetović (2025k) stvara glagolski neologizam **kurikulumašiti** ‘baviti se kurikulumom, analizirati kurikulum, pretjerivati u bavljenju kurikulumom, dizati prašinu oko kurikuluma’:

Ni predmetni kurikulum neću čitati da ne **kurikulumašim**. (Ahmetović 2025k)

Tvorbeno, a svakako i značenjski, zanimljivom smatramo leksemu **bhsla-žikistan** < bhs + laž + ik³⁰ + (Apsurd)istan (Ahmetović 2025m), koja je svojim prvim dijelom, zapravo sraslica nestandardne, neformalne skraćenice za bosanski, hrvatski i srpski jezik ‘bhs’ i lekseme ‘laž’, pa onda i slivenica s leksemom negativno obojenog značenja ‘Apsurdistan’ kojom se negativno etiketiraju zemlje, nerijetko i Bosna i Hercegovina, koje baštine komunistička ili postkomunistička birokratska obilježja i prakse. Koristeći ovu neološku leksemu, Ahmetović (Ibid.) se kritički obrušava na društvo koje formalno kroz zakone, konvencije štiti dijete (samo na papiru), a u stvarnosti ga uništava:

²⁹ Isticanje naše.

³⁰ Vjerovatno analoška tvorba po uzoru na Tadžikistan, Uzbekistan i sl.

Dalje vas pitam da li dijete/učenik koje je opterećeno od 60 do 80 sati u sedmici ima vremena za igru i razonodu, rekreativne i slobodne aktivnosti? Da li isto to dijete/učenik čiji su roditelji odsutni može uživati njihovu skrb, da li će se osjećati zanemareno, napušteno, ostavljeno...? **Međunarodno pravo** na obrazovanje postalo je **državni interes** i pretvoreno u **obavezu roditelja**, a **dijete je podizvođač** svih tih naših nečasnih radova, uz izgovor da je to njegov najbolji interes, da je to za njegovu dobrobit, za njegovu budućnost. (...)

Mislim da sam dokazao da živimo u državi **B H S L A Ž I K I S T A N**. (Ahmetović 2025m)

Za neologizme u ovom poglavlju možemo zaključiti da su neki na grafo-stilističkom planu zanimljivi (*odseptembravažeći*, *Standrd*), a pojedini na semantičkom planu (*rutiner*), a tvorbeno možemo izdvojiti primjere *bhslažikistan*, *kurikulumašiti*.

Akronimi u službi zakona

Akronim ili složenu skraćenicu čine početna slova ili slogovi nekog naziva koji je sastavljen od više elemenata. U ovom radu govorit ćemo o neformalnim akronimima, koji su nastali kako bi ironizirali i kritizirali stvarnost školskog i obrazovnog diskursa. Ahmetović, pored slivenica, formalnih i semantičkih neologizama, kreativno stvara i akronime, opet se ludički poigravajući ekspresivnom, magijskom i ludičkom funkcijom jezika. Tako polazi od svoje uske stručne oblasti, a to je tehnika, odnosno predmet Tehnička kultura, pa nas kroz kolumnu naslova “Zašto je propao i SMET” (Ahmetović 2024o) vodi kroz niz akronima, od početnog SMET-a do kvaziakronima SRAM-a:

Od SMET-a preko STEM-a, STEAM-a, STREAM-a pa sve do SRAM-a, kako i zašto (Ahmetović 2024o)

Za akronim SMET, Ahmetović (2024o) navodi sljedeće:

Skraćenicu SMET davne 1990. godine upotrijebila je *Nacionalna fondacija za razvoj nauke* (National Science Foundation). SMET je skraćenicu koja potiče od prva četiri slova oblasti prirodnih nauka, matematike, inženjerstva i tehnologije (**S** science, **M** math, **E** engineering, **T** technology). Sa SMET-om se javnost upoznaje 2003, a već 2007. godine postaje STEM. STEM pristup učenja je interdisciplinaran i obuhvata oblasti prirodnih nauka (biologija, hemija, fizika), oblast tehnike i inženjerstva (tehnička kultura) i oblast matematike. Zasnovan je na ishodima učenja i znanju, a krajnji cilj mu je unapređenje života učenika i učenica u Bosni i Hercegovini na kraju osnovne, odnosno srednje škole. Ali... (Ahmetović 2024o)

Očigledno je da su ovi akronimi formalni, pripadaju školskom diskursu. Njihova funkcija u ovom tekstu, kao i akronima STEAM i STREAM, jeste da gradacijski pokažu apsurdnost jednog te istog modela:

STEM je po tome trebao postati RA-STEM ili samo raSTEM (R je od reading; A je od art), ali je prevladao *internacionalni* akronim STREAM (S science, T technology, R reading, E engineering, A art, M math). (Ahmetović 2024o)

Sve ove skraćenice, uključujući i izrazom posljednju SRAM (koja uopće nije akronim nego leksema ‘sram’, ali grafostilemski podsjeća na akronim), zapravo, nose osnovno značenje u ovoj rečenici:

Nevezano za akronime, u Bosnu i Hercegovinu počeo se slivati novac za podršku novoj modi. (Ahmetović 2024o)

To, zapravo, ironično znači, što više akronima, to više novca u obrazovnom budžetu.

Akronim za Godišnji plan rada javlja se u dvije varijante GPRŠ i GPR Š u značenju Godišnji plan rada i šutnje, a ovaj drugi oblik, uz jasno istaknuti bje-linu, još više pojačava i markira traženu šutnju u ovim školskim okolnostima:

Godišnji program rada i šutnje ovih dana je dostupan na stolu u zbornici svake osnovne škole u Kantonu Sarajevo. Pripreman je u apsolutnoj tišini od prvog septembra i sad ga treba predložiti, a zatim i usvojiti, jer neusvajanje ne dolazi u obzir i nikad se nije desilo. Procedura je jasna i propisana je. Prvo u grobnoj tišini Godišnji program rada i šutnje usvajaju nijemi članovi nastavničkog vijeća, a netom poslije njih, bez komentara i opet u tišini, članovi školskog odbora. Šutjelo se, a i čuti se o ovom pitanju i u institutu, opštinama, pa i Ministarstvu, ovom resor-nom, jer, poslije usvajanja, ovi ŠKOLSKI PROGRAMI ŠUTNJE putuju na te adrese i ostaju tamo da borave kao dokaz da se i tamo može i čutati i **šutati**³¹. (Ahmetović 2024dd)

Zapravo, akronim GPRŠ jeste skraćeni naziv za Godišnji plan rada škole, tako da ovdje prepoznamo akronim, koji je i semantički neologizam, ali i lu-dička parafraza.

Akronim s markiranim i istaknutim Š, autor objašnjava na sljedeći način:

³¹ Ovaj glagol možemo posmatrati na dva načina. S obzirom na upotrebu glagola *čutati*, moguće da se autor poigrava s normama bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika, pa upotrebljava i razgovorni oblik *šutati* (norm. šutjeti), gdje je *čutati* normirano u srpskoj jezičkoj normi, a *šutjeti* u bosanskoj i hrvatskoj. No, moguće je i drugo značenje, a to je *šutati* – ‘nogom udarati i odbacivati; svjesno prebacivati koga s jedne dužnosti na drugu želeći mu napakostiti’ (Halilović, Palić i Šehović 2010: 1309).

Počela je školska godina 2. septembra, a četiri sedmice poslije usvajaju se ili će u narednih par dana biti usvojeni **GPR sa Š ili bez Š**³², nije bitno. (Ahmetović 2024ee)

Akronimom **ZOR** autor se referira na Zakon o radu, koji opet kritizira kao dio školskog diskursa (Ahmetović 2025g):

Taman smo sve fino posložili, jedan zakon, dva kolektivna ugovora, tri pedagoška standarda i normativa, i onda se zbog evropskih direktiva i **ZOR**³³-a sve pokvari. (...) Puknuću do zore od zora zbog ZOR-a.³⁴

* zor – snaga, opterećenje, napor, muka, naprezanje koje može izazvati rušenje zidova, pucanje šina, osovina i mostova, padanje nadstrešnica, klizanje tla, pad sistema (elektro-energetskog, informacionog i dr. naravno). (def. N. A.) (Ahmetović 2025k)

Akronim **BNV** (2025k) autor koristi kao svoj izraz borbe protiv nacionalizma:

(BNV) Bosanac Nenad Veličković je sve to što na linku piše i puno više, a ovo Bosanac je dodao N. A., da neko poslije ne bi rekao srpski, hrvatski, crnogorski, makedonski... Neće moći, gospodo. Zauzet. (Ahmetović 2025k)

Akronim koji izrazom podsjeća na skraćenicu nekadašnjeg Sovjetskog Saveza (SSSR) **SSOOiOSS** u značenju Samostalni sindikat osnovnog odgoja i obrazovanja Saudina Sivre (Ahmetović 2025u), kojim se kritizira kult ličnosti ovog sindikata, a trebao bi biti sinonim za radnička prava. Ahmetović (2025u) napominje da se ovaj akronim može pisati i u još skraćenijem obliku **SOS**, što je i semantički neologizam:

Ponavljam, kraće se i čita i piše **SOS**. (Ahmetović 2025u)

A da sve učini još neobičnijim i zaumnijim, Ahmetović (2025u) koristi i oblik . . . - - - . . . , napisan Morzeovom azbukom, vičući: Save our Ship (Ahmetović 2025u).

Akronim, koji je istovremeno i sraslica i slivenica uzvika šutnje ‘pst’ i lekseme ‘stres’ – **P(ST)RESS**, uz aluziju na press (Ahmetović 2025aa):

P(ST)RESS konferencija predsjednika sindikata počela je u 9 sati i 30 minuta 16. 5. 2025. godine na poznatoj adresi, a tema je prezentacija **poručenih rezultata** istraživačkog projekta Zadovoljstvo radnika javnih predškolskih ustanova i osnovnih škola u Kantonu Sarajevo poslom i statusom u društvu. (Ahmetović 2025aa)

³² Isticanje naše.

³³ Isticanje naše.

³⁴ Ovo je, također, parafraza na poznatu rečenicu o akcentima Gõre gòre gòrè gòrè.

Ovim akronimom Ahmetović uspješno dočarava atmosferu konferencije (PRESS) *s naručenim rezultatima* s vrha, konferenciju (PRESS) gdje se i šuti (PST) i gdje su svi pod stresom (STRES).

Zaključak

Kolumna “Kvaritmetika” obrazovnog magazina *Školegijum* pokazala se kao zanimljiv i iscrpan materijal za analizu novih riječi koje svjedoče o društvenim promjenama. U ovom slučaju radi se o obrazovnim reformama i promjenama u školskom sistemu, koje su poslužile autoru kolumne Nusretu Ahmetoviću da *jezički djeluje* te iskoristi potencijal jezika, napose njegovu ludičku funkciju, te tako kroz humor, ironiju i parodiju predstavi sliku jednog društveno-obrazovno-školskog sistema. Neološkim slivenicama, složenicama i sraslicama, semantičkim neologizmima i akronimima, koji pragmatički prenose poruku o društvu, Ahmetović angažirano, metodama kritičke diskursne analize, dekonstruira stvarnost u kojoj živimo. Kakva će biti sudbina analiziranih neologizama, da li će se koristiti i izvan spomenute kolumne – pokazat će vrijeme, kao i jezička intuicija govornika bosanskog jezika da prepoznaju visprenost i ludizam u tim riječima, kao potencijalne elemente *jezičkog djelovanja*.

IZVORI

- Ahmetović, N. 2025a. “Najlošiji iz matematike, prirodnih nauka i čitanja u BiH lažu bosanski, dualno”, *skolegijum.ba*, 3. 1. 2025.³⁵
- Ahmetović, N. 2025b. “Tabula raza će biti izgrebana, išarana i hrapava. Tabula Raze neće biti”, *skolegijum.ba*, 10. 1. 2025.
- Ahmetović, N. 2025c. “Došlo je vrijeme da opijeni balkanski prosvjetari za korištenje kazana plate kazaniju”, *skolegijum.ba*, 17. 1. 2025.
- Ahmetović, N. 2025d. “Kad ti Ministrica kaže: Sjedi – jedan ćuti i radi ponovo”, *skolegijum.ba*, 24. 1. 2025.
- Ahmetović, N. 2025e. “Ministrica, dualno-knjigovodstveni kazani i digitalni temelji”, *skolegijum.ba*, 31. 1. 2025.
- Ahmetović, N. 2025f. “Odgojno-obrazovni šibicari”, *skolegijum.ba*, 7. 2. 2025.
- Ahmetović, N. 2025g. “Dolazi nam novi zor*”, *skolegijum.ba* [<https://skolegijum.ba/kolumna/dolazi-nam-novi-zorstar/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2025h. “Koordinatori (1) ordiniraju (2) da konzilij (3) kooptiranjem formiraju”, *skolegijum.ba*, 21. 2. 2025.

³⁵ Navedeni datum ovdje, kao i u svim jedinicima koje nemaju link, jeste datum objavljivanja kolumne. Link takvih kolumni nismo navodili jer zauzima (iz nama nepoznatog razloga) gotovo cijelu stranicu, te smo iz praktičnih razloga, koji se tiču ekonomičnosti teksta, izbjegli navođenje takvih linkova.

- Ahmetović, N. 2025i. “Svjedočanstvo o lažnim SVJEDOČANSTVIMA i diplomama”, skolegijum.ba, 28. 2. 2025.
- Ahmetović, N. 2025j. “Sarajevska odgojno-obrazovna bagra (1)”, skolegijum.ba, 7. 3. 2025.
- Ahmetović, N. 2025k. “Učenik i nastavnik, oba vezani su”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/uchenik-i-nastavnik-oba-vezani-su/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2025l. “Prosvjetni ludisti”, skolegijum.ba, 21. 3. 2025.
- Ahmetović, N. 2025m. “Podizvođači obrazovnih radova”, skolegijum.ba, 28. 3. 2025.
- Ahmetović, N. 2025n. “Brojevi u sarajevskoj budžetskoj magli”, skolegijum.ba, 5. 4. 2025.
- Ahmetović, N. 2025o. “Brojevi u sarajevskoj budžetskoj magli (2)”, 5. 4. 2025.
- Ahmetović, N. 2025p. “Brojevi u sarajevskoj budžetskoj magli (3)”, skolegijum.ba, 5. 4. 2025.
- Ahmetović, N. 2025r. “Njegova ekselencija Viši Savjetnik”, skolegijum.ba, 11. 4. 2025.
- Ahmetović, N. 2025s. “Fejk profil stručno nesprennog nastavnika”, skolegijum.ba, 18. 4. 2025.
- Ahmetović, N. 2025t. “Direk osnovne škole”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/direk-osnovne-shkole/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2025u. “...---...”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/kvarimetika/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2025v. “Fer referent ili neferent”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/fer-referent-ili-neferent/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2025z. “Ekskurzijančeri”, skolegijum.ba, 16. 5. 2025.
- Ahmetović, N. 2025aa. “Sindikalni P(ST)RESS”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/sindikalni-p-st-ress/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2025bb. “Propisna (ne)određenost”, skolegijum.ba, 30. 5. 2025.
- Ahmetović, N. 2024a. “Ko je pozicija, a ko opozicija u zbornici”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/ko-je-pozicija-a-ko-opozicija-u-zbornici/>] pristupljeno 8. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024b. “Fušnote”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/fusnote/>] pristupljeno 8. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024c. “Množenje s nulom”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/mnozenje-s-nulom/>] pristupljeno 8. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024d. “Priprema (pozor) za pregled, sad”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/priprema-pozor-za-pregled-sad/>] pristupljeno 8. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024e. “Sekcije u međusmjerni”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/sekcije-u-medusmjerni/>] pristupljeno 8. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024f. “Zakon i debele burgije”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/zakon-i-debele-burgije/>] pristupljeno 8. 8. 2025.

- Ahmetović, N. 2024g. “Teorija sarme”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/teorija-sarme/>] pristupljeno 8. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024h. “Oduševljen sam, iako ne kontam”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/odusevljen-sam-iako-ne-kontam/>] pristupljeno 8. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024i. “Od dva mjeseca do nekoliko minuta”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/od-dva-mjeseca-do-nekoliko-minuta/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024j. “Zakidanje na usavršavanje”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/zakidanje-na-usavrsavanje/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024k. “Kakve stimulacije, takve renovacije”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/kakve-stimulacije-takve-renovacije/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024l. “Pad sivrikata?”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/pad-sivrikata/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024m. “Situacija i frustracija”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/situacijafrustracija/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024n. “Isti posao – isto radno vrijeme”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/isti-posao-isto-radno-vrijeme/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024o. “Zašto je propao i SMET?”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/zasto-je-propao-i-smet/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024p. “380 dana godišnje”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/380-dana-godisnje/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024r. “Učiteljica na ispitu nezrelosti”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/uciteljica-na-ispitu-nezrelosti/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024s. “EMIS je i alat i oruđe i oružje”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/emis-je-i-alat-i-orude-i-oruzje/>] pristupljeno 9. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024t. “Kukurikulum revolucija”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/kukurikulum-revolucija/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024u. “Kurikulum proroka”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/kurikulum-proroka/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024v. “Kurikulum proroka”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/kurikulum-proroka/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024z. “Arena za trgovinu radničkim interesima”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/arena-za-trgovinu-radnichkim-interesima/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024aa. “Laž se zakonom ne kažnjava, treba se oporezovati”, skolegijum.ba, 16. 9. 2024.
- Ahmetović, N. 2024bb. “Superiška ishodi”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/superishka-ishodi/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024cc. “Da na živi, živi izrada”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/da-nam-zhivi-zhivi-izrada/>] pristupljeno 10. 8. 2025.

- Ahmetović, N. 2024dd. “GPRŠ”, skolegijum.ba, [<https://skolegijum.ba/kolumna/gprsh/>] pristupljeno 10. 8. 2025.
- Ahmetović, N. 2024ee. “Planištarenje, prvi detalj”, skolegijum.ba, 4. 10. 2024.
- Ahmetović, N. 2024ff. “Planištavanje, takt drugi”, skolegijum.ba, 11. 10. 2024.
- Ahmetović, N. 2024gg. “Plandemija, treći akt”, skolegijum.ba, 17. 10. 2024.
- Ahmetović, N. 2024hh. “Ploniženje, četvrti takt, bazni raspar, kiselina i brzina”, skolegijum.ba, 25. 10. 2024.
- Ahmetović, N. 2024ii. “Prosvjetari bacaju, učenici dojavljuju”, skolegijum.ba, 31. 10. 2024.
- Ahmetović, N. 2024jj. “Odgojno-obrazovni bankrot”, skolegijum.ba, 14. 11. 2024.
- Ahmetović, N. 2024kk. “Učinkovitost obrazovanja”, skolegijum.ba, 22. 11. 2024.
- Ahmetović, N. 2024ll. “Analogno-digitalni odgoj i obrazovanje”, skolegijum.ba, 29. 11. 2025.
- Ahmetović, N. 2024mm. “Ishodi su mrtvi, živjeli protesti”, skolegijum.ba, 6. 12. 2024.
- Ahmetović, N. 2024nn. “Znanje se može i dijeliti i krasti, ali ne i uskraćivati”, skolegijum.ba, 13. 12. 2025.
- Ahmetović, N. 2024oo. “Troidualno finansiranje obrazovanja i stupidalnog odgoja”, skolegijum.ba, 20. 12. 2024.

LITERATURA

- Bagić, K. 2023. *Figure i stilovi*, Zagreb: MeandarMedia.
- Bagić, K. 2015. “Stopljenice: riječ, kultura, figura”, Ryznar, A. (ur.), *Svijet stila, stanja stilistike*, Zagreb. [<https://stilistika.org/bagic>] pristupljeno 12. 8. 2025.
- Bugarški, R. 2019. *Srpske slivenice*, Novi Sad: Akademska knjiga.
- Bugarški, R. 2013. *Sarmagedon u Mesopotamiji. Leksičke skrivalice*, Beograd: Biblioteka XX vek.
- Halilović, S., Palić, I. i Šehović, A. 2010. *Rječnik bosanskoga jezika*, Sarajevo: Filozofski fakultet u Sarajevu.
- Halupka-Rešetar, S. i Lalić-Krstin, G. 2009. “New blends in Serbian: Typological and headedness-related issues”, *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 34(1), Novi Sad, 115–124.
- Katnić-Bakaršić, M. 2001. *Stilistika*, Sarajevo: Ljiljan.
- Marković, I., Klindić, I. i Borković, I. 2016. *Hrvatski rječnik stopljenica*, Filozofski fakultet: Zagreb. [<https://stilistika.org/od-oca-do-cace>] pristupljeno 12. 8. 2025.
- Mikić Čolić, Ana (2021). *Neologizmi u hrvatskome jeziku*, Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
- Mustafić, E. i Arnaut, A. 2022. “Leksičke promjene u bosanskom jeziku uzrokovane pandemijom koronavirusa”, u: Prasko, E. (ur.), *Zbornik radova Filozofskog fa-*

- kulteta*, XX, Zenica, 20–29. [<https://ff.unze.ba/nauka-i-istrazivanje/zbornici-radova/>] pristupljeno 11. 8. 2025.
- Ološtiak, M. (ur.) 2023. *Neologizmy a neologizacia v lingvistickej reflexii*, Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity.
- Sapir, E. 1974. *Ogledi iz kulturne antropologije*, Beograd: Beogradski grafičko-izdavački zavod.
- Smailagić, V. 2004. “Riječi jednog vremena”, *Pismo*, II/1, Sarajevo, 311–313.
- Šehović, A. i Durmišević, E. 2023. “Deantroponimni neologizmi kao ključne riječi epohe u bosanskom jeziku”, *Novorečje*, 8, Beograd, 61–75. [<https://www.reci.org.rs/wp-content/uploads/2023/09/sehovic-08-61.pdf>] pristupljeno 11. 8. 2025.
- Šehović, A. i Durmišević, E. 2022. “Slivenice na bosanskohercegovačkim internetskim portalima”, *Novorečje*, 6, Beograd, 43–62. [<https://www.reci.org.rs/wp-content/uploads/2023/09/sehovic-06-43.pdf>] pristupljeno 11. 8. 2025.
- Šehović, A. 2007. “Leksičke promjene – pokazatelj društvenih promjena”, *Pismo*, V/1, Sarajevo, 48–58.
- Šehović, A. 2005. “Društveno-politička stvarnost – izvorište novih kolokvijalnih frazema u bosanskom jeziku”, *Pismo*, III/1, Sarajevo, 109–115.
- Štebih Golub, Barbara (2015. “Okazionalizmi u hrvatskome publicističkom stilu”, *stilistika.org*, [<https://stilistika.org/stiloteka/analize/79-okazionalizmi-u-hrvatskome-publicistickom-stilu>] pristupljeno 13. 10. 2025.

Elma Durmišević

(Faculty of Philosophy, University of Sarajevo)

NEW WORDS IN THE *ŠKOLEGIJUM* MAGAZINE COLUMN AS A REFLECTION OF SOCIAL REALITY

Summary

This paper aims to highlight and analyse new words in the column “Kvaritmetika” of *Školegijum* – the magazine for fair education, but also to show how the analysed words successfully parody and ironize social reality. Given that the *Školegijum* magazine is dedicated to education and critical analysis of educational policies and practices in Bosnia and Herzegovina, Nusret Ahmetović, the author of the “Kvaritmetika” column, who teaches technical education as subject, critically analyses events in the classroom, assembly hall, school, the Ministry of Education, and, ultimately, in the society as a whole. Using the ludic function of language, this columnist successfully creates new words and gives new meanings to the existing ones. In the 61 columns published so far (from February 2024 to May 2025), atten-

tion is drawn to new words in the form of blends, unexpected syntagms, suffix derivations, acronyms, and ludic paraphrases.

Keywords: Bosnian language, new words, column, *Školegijum* magazine, parody, irony.